

Torsdagen

den 12te Januar.

Den til Forsendelse
Kongelig allernaadigst

med Brevposterne
alene privilegerede

Narhuus Stifts = Tidende.

Udgives 4 Gange ugentlig af Overkrigscommissair A. J. Elmquist. Redigeres af H. J. Elmquist, Cand. phil.

Fædrelandet.

Torsdagen den 10de Januar (i Forgaaers) var det Hs. Kongl. H. Kronprindsessens Fødselsdag, der var bestemt at skulle høitideligholdes med et stort Val paa Christiansborg Slot. Det kgl. Theater vilde celebrere den med Opførelsen af den nye nationale Vallet „Erik Menyd“. Imidlertid var det usikkert om nogen af disse Festligheder vilde finde Sted, da Hs. K. H. Kronprindsen i nogle Dage har været syg og Kronprindsessen heller ikke befinder sig vel. — Hs. Excell. Statsminister Stemann har igjen faaet et Tilbagefald, der atter har nødt ham til at holde sig hjemme og afbryde sine Embedsforretninger. (M.)

Hs. Maj. Kongen har sluttet et Magestiftelse med Storhertugen af Oldenburg om en heel Deel Byer, Landstrætninger og Indbyggere. Paa begge Sider ere bemeldte Byer og Egne indtraadte med den 1ste Januar 1843 under deres nye Landsherre, som de fra denne Dag af have at ansee som deres eneste, retmæssige Souverain. Hs. Maj. Kongen har under 17de Decbr. udsædt tyende Proclamationer, en til de astraadte og en til de overtagne Beboere.

„Det kongelige Ord“, som i saa høi en Grad har entusiastiseret „Schleswig-Holsteinerne“ (see N° 1 og 3), formenes i flere danske Blade at være den nu i Stændertidenden kundgjorte Meddel. af Commissarius: „Det er Hs. Majestats Villie, hverken at gjøre Slesvig tydsk eller dansk, men at vedligeholde det som Hertugdømmet Slesvig.“

Under 23de f. M. har Hs. Maj. behaget allern. at resolvere angaaende Apothekerprivilegier saaledes: „Mågtet disse, udenfor de enkelte Tilfælde, i hvilke de ere blevene forundte som reelle, maae ansees som personlige, saa vilde Vi dog tilføede, at det i Henseende til de allerede eksisterende Apotheker, der tidligere have været Gjenstand for Overdragelse, maa have sit Forblivende ved den hidtil fulgte Fremgangsmaade, i hvis Folge Kjøberne af slige Apotheker tillige kunne forvente allernaadigst Sanction paa Privilegiets Erhvervelse, naar de paa en suidkommen tilfredsstillende Maade godtgjøre, at de ere i Besiddelse af den til Apothekets Drift fornødne Duellighed; men ligesom det er en Selvfølge, at der ved Medicinaltartsens Bestemmelse ikke bør tages Hensyn til, at ældre Apothekere have tilkjøbt sig Rettigheden til at drive Næringen, saaledes skal heller intet ældre eller nyere Apothekerprivilegium være hinderligt i at bevilge flere nye Apothekers Anlæg, hvor det Offent-

liges Tary maatte gjøre Saadant tilraadeligt. — Hvad saadanne nye Apotheker angaaer, vilde Vi som almindelig Regel have fastsat, at det i Privilegiet udtrøkkeligt skal udtales, at Rettigheden til Apothekets Drift kun gjælder for Besidderens Person, saa at der til Privilegiet, naar han enten i levende Live fratræder sin Næring eller ved Døden afgaaer, vil blive aabnet en fri Concurrence af Alle, som besidde de til Erhvervelsen fornødne Egenstaber, uden at den nye Privilegiehaver bliver pligtig at kjøbe Apothekerbygningen, Inventariet eller Varerne af Formanden eller dennes Vo. Hvorvidt slige Apothekeres Entar kunne tilstedes at fortsætte Næringen, under den i Forordningen af 4de Decbr. 1672 § 12 foreskrevne Betingelse, forbeholde Vi Os i mødende Tilfælde nærmere at bestemme.“

Professor Clausen har i det sidste N^o af „Danst Ugekrift“ atter gjendrevet den af flere Ständerdeputerede og Journaler i Hertugdømmerne ofte gjentagne Paastand, at der skulde existere en dansk Propaganda, hvis Formaal skulde være: aldeles at danisere Slesvig og indlemme det i Kongeriget. Han opfordrer Vedkommende til at bevise et sligt Selskabs Tilværelse, saavel som og Alle, hvem den danske Nationalitet er dyrebar, at danne en Conservande for dansk Syrog og Nationalitet i Slesvig.

Ifølge „Sjællandsposten“ have Bønderne i det 9de Valgdistrict i Sjælland Nytaarsdag tilskillet deres Ständerdeputerede, Sognefoged Peteresen af Carlslunde, en Adresse, hvori de besidne ham deres Erkjendtlighed for hans Djærvhed i Ständerforsamlingen.

Den kjøbenhavnske Julebazar er nu lukket. Den skal have givet de Handlende en god Juleindtægt. Hs. Maj. Kongen besøgte den en Aften og kjøbte for Sin egen hoiere Person for flere hundrede Rigsdaler, meest hos Kunstdeierne.

Sangerinden Mad. Bozzi's tidlige Død har vaft her megen Betlagelse. Hun var en Berlinerinde af Fødsel, og blev i Fjor viet til Bozzi her i Byen. Et stort Følge ledsagede i Torsdags hendes Liig til Graven paa Assistentkirkegaarden, hvor de italienske Sangere udførte en af deres Capelmester, Fr. Spe-rati, componeret Cantate.

I Helsingør var der Nytaarsdag en lille Jule-løs i den Gaard, som beboes af Byfogden Hr. Cancelliraad Orlif. Jlden viste sig under en Rækkeovn i Gulvet, der i største Hast blev opbrudt, og Jlden lykkelig slukket.

Fædrelandet.

„Hs. Majestæts Bedstefader contra: Hs. Majestæts Commissarier.“ Under denne Overkrift sammenstiller Bladet „Fædrelandet“ hvad de kgl. Commissarier i Stændersforsamlingerne i Viborg og Slesvig have sagt om Slesvig og hvad derimod Hs. Majestæts Bedstefader, Høifalig Kong Frederik den Femte, i et under 20de Octbr. 1758 udstædt allerhøieste, endnu fuldgjeldigt Rescript til det theologiske Facultet ved Kjøbenhavns Universitet erklærede, nemlig: „at indfødte Slesvicenses skulle ikke mindre end andre danske eller norske Studenter antages til at nyde Kosten paa Klosteret, al den Stund deres Egenstaber og Omstændigheder i andre Pensender ere saadanne, som Universitetets Fundats med sig fører, og deres troværdig befundne Testimonia udvise, at de ikke ere egentlig saakaldte Holstenere, men Slesvigere af Fødsel.“ „Saasom“, siger Kongen: „Underaafterne i Slesvig ikke bør anses for andet, end hvad de virkelig ere, nemlig rette Danske, og fødte inden Danmarks Riges Grændser.“

Ved atter at omtale den mærkelige Episode i den jydke Stændersforsamling, da den kgl. Commissarius gjorde Brug af sin udstrakte Cenfurmyndighed til at udstryge den hele Forhandling om den slesvigiske Adresse af Stændertidenden, tilføier „Fædrelandet“: „Det maa uden tvivl mindre tilskrives Commissarii Formaning, end Hensyn til det af flere freisindede Deputerede, s. Gr. With og Schytte, udtalte Vnste: at man vilde tilendebringe den tilbageskaaende Rest af Forsamlingens Arbejder og kun betragte det Passerede som et alvorligt Memorandum for Fremtiden, der navnlig maatte anspore til at andrage paa Stændersalens Aabning, at ikke flere end Nyholm og Pops forlod Forsamlingen før denne var endt.“

Den unge Engländer, Edmund Bryan, der, som bekjendt, er bleven dømt af Høiesteret til 4 Aars Forbedringshuusstraf, er født i London, hvor Faderen var Officier. I Aaret 1839 kom han til Helsingør, hvor flere af hans Paarørende boe. Derfra tog han ind til Kjøbenhavn, at forberede sig til Høifskole-Examen. Under sit Ophold der tog han i Slutningen af f. A. ned til Helsingør, og deltog her den 3die Decbr. i en Assemblies paa Skydebanen. Her ragede han strax i Klammeri, og viste en meget exalteret Stemning. Paa Hjemveien deraf var det, at han, uden ringeste Foranledning, foer ind paa Handelsbetjent Bruun, og saarede ham i Overarmen med en tyveegget Jagtkniv, som han pleiede at bære hos sig og som han nylig havde ladet slibe skarpt. Derefter stødte han Delken i Contoirist Nobes venstre Laar, i Nærheden af Underlivet. De Saarede bragtes paa HOSPITALET, hvor de laae indtil Slutningen af Januar. Bryan blev sat under Justitiens Tiltale. Stadsphysicus Klein, hvis Erklæring blev indhentet, formoente: „at Bryan, da han saarede Bruun og Nob, ved Berøvelse og hæftig Sindseffect, paa Grund af hans hidtige Charakter og overdrevene Virrelighed, var geraadet i en Tilstand, saa han var berøvet Overlæg og Herredømme over sig selv, og altsaa ikke kunde antages at have handlet med fuld Tilregnelighed.“ Og Sundheds-Collegiet var omtrent af samme Mening. Derfor blev hans Dom saa mild ved Overretten.

Men Høiesteret kom til et andet Resultat. „Vi indrømme — hedder det i Dagen — at den forøvede Forbrudelse var et meget grovt Brud paa den offentlige Sikkerhed, og at Loven og Retfærdighedens straffende Arm maa være lige streng mod Alle uden Hensyn til Stand og Stilling.“ Dog menes, at Retfærdighedens ligelige Uddeling ikke vilde krænktes, naar der tilstodes denne unge Mand en Formildelse i hans Straf, og man lod Raade gaae for Ret, i Særdeleshed med Hensyn til hans Ungdom (19 Aar), hans agtværdige Familie, og at Forbrudelsen var fremkaldt efter Nydelsen af stærke Drikke, osv. „Det skulde saameget mere glæde os — tilføier bemeldte Blad — om en saadan Raade maatte vises det unge Menneske, som hans levende Gresfølelse og heftige Temperament tør lade befrygte, at han vil søge ethvert, selv af Religionen forbudt Middel, til at unddrage sig sin Straf, ligesom man af Frygt for et slegt Forsøg ikke har turdet lade ham være ene i det Fængsel i Helsingør, hvor han for Liden er indsat.“

Den stærke Storm, som i Forening med ualmindeligt Heivande rasede Nytaars Nat paa Holland og Falster, bortrev ved Sundby Færgested en af Færgerne samt Guldborgs Færgebred.

I Nakskov fik samme Nat et ungt Menneske, ved den gamle Ustik, at flyde Nytaar ind, (See Hovedavisen) sin ene Haand afstødt.

Fra Odense meldes i Sp. Avis: Udførelsen af Thelenschlagers nyeste Væsterværk „Dina“ var i Onsdags Aftes saa heldig, at den vist endog havde villet tilfredsstille selve Digteren, isald han havde været tilstede. Alle Hovedrollerne gaves fortrinligt, og navnlig gjorde Tomfru Sønderstous Spil som „Dina“ et dybt Indtryk paa alle Tilhørerne. Huset var propfuldt.

I „Dannevirke“ har Dr. Lachendorph indrykket følgende Veirspaadom: „Idet jeg kun føler mig opfordret til at vise mig, naar der er noget Alvorligt i Vente, kan man tænke, at dette allerede nu er Tilfældet, og man har Ret. Thi det timer sig til en tarvelig Post ad Aare, der kun vil yde Lidet i Skjeppe og Pung. Lader Eder ikke forloffe, I Bønder, af Dieblikkets Forsørelser, men spher Stads og Fjæs og al Unødvendighed, som Noget, der vil blive for tung for Eder at bære i en besværlig Tid. Hel-der Eders Kræfter samlede, og værre beredte! Og saa give Eder Gud et glædeligt Nytaar!“

Ved at omtale Kjøbmand Palds Exclusion som Borgerrepræsentant i Skive, tilføier „Berl. Tid.“ Følgende: „Sandsynligvis vil dette nye Bidrag til de communale Tilstande i Provindserne snart modtage en nærmere Belysning. Vi tilføie kun, at der i hvert Tilfælde ikke kan være Tale om nogen Exclusion, der bliver lig Berøvelsen af en Ret, og at Communalbestyrelsen ikke er berettiget til at excludere, men kun til at suspendere, indtil den Suspenderede ved Dom har mistet sin Habilitet. Høoreledes iøvrigt Communalbestyrelsen, for en privat Injuriefag, kan foretage endog blot en Suspension, er os usforklarligt, saa meget mere, da den her saaledes Behandlede er en pleisfri og agtværdig Borger, der her synes kun at have handlet i god Hensigt, om end hans Handlemaade — hvilket først nærmere maa oplyses — har været overilet. For Communalbestyrelsen (navnlig

Repræsentantflabet) i Skive maa det være en Pligt imod Medborgerne, nærmere at belyse Sagen og sin Handlemaade i denne."

I Hjortsvang Præstegaard, 3 Mile Vesten for Horsens, er Ratten imellem den 27de og 28de Decbr. begaaet et grovt Indbrudstyveri, hvorved er bortstjaalet Sengenklæder, Fødevarer, ic.

Frederik den Sjettes Mindestøtte skal, som bekendt, opføres paa Plateauet paa Skanderborg Slotsbakke. Efter "Ny Portefeuille" er denne Plateau omtrent af 90 Alens Diameter, og Monumentet vil blive opreist i en Afstand af omtr. 70 Alen fra det runde, mægtige, endnu af Tiden urørte Slotstaarn. Monumentet vil bestaae af en firkanter, aflang Granitblok, der kommer til at hvile paa en Sokkel af samme Masse, Alt efter Prof. Petzsch's Tegning. De fire Sider af Støtten vil blive prydede med Basrelieffer af Thorvaldsen, og Inscriptionerne forfattede af Digteren P. V. Holst. De fire Basrelieffer vilde komme til at antyde de væsentligste Momenter i Frederik den Sjettes Regentvirksomhed: Stavnbaandets og Livegenskabets Ophævelse — hans Fortjenester af Kunster, Videnskaber og Folkeoplysning — af Almeenaandens Oplivelse ved Anordningen om Provindsialstænderne — og endelig hans Fortjenester af Lovgivning i Almindelighed og Mildhed og Retfærdighed i dens Haandhævelse. Disse Basrelieffer tilligemed Kongens Buste vilde blive udførte i hvidt Marmor af Billedhugger Holbek i Rom. De tvende af Thorvaldsens Basrelieffer ere allerede færdige.

Carl Rappo,

den berømte Kunstner, som i denne Tid ventes til Kbhvn.

Om denne Kunstner, som for Diebliffet giver Forestillinger i Gothenborg (og fra tidligere Dage ogsaa er bekendt i Aarhus og andre danske Byer), meddeler "Götheborgs Handels og Sjöfarts-Tidning" følgende Reise-Eventyr: "Han havde i Petersborg givet flere Forestillinger, hvoraf han havde haft gode Indkomster og reiste derpaa sydester. Sidst afoigte Juli Maaned vare ti Aar forløbne, siden han foretog denne Reise. I Nischnei-Nowgorod, hvor der just var Marked, optraadte han med meget Bisald. Dette store Marked havde fort en Mængde Mennesker sammen fra næsten hele Europa; men deriblandt flere slette Mennesker, saaledes at Rappo under sit derværende Ophold flere Gange blev bestjaalet i sit eget Huus. Ledfaget af 11 Tjenere og 5 vel dresserede Hunde, hvoraf 3 vare blevne ham stjælede af Munkene paa St. Bernhard, og de to andre vare Dogger, afreiste han med sin Familie i fire Vogn, hvoraf hver efter russisk Skik og Brug var forspændt med 4 Heste ved Siden af hinanden. I det bedste Lune forlod han Nischnei-Nowgorod og agtede at tage Coursen over Kasan til Simbirsk. Den første Vogn hjerte han selv, og som en Folge af den sandede og sienede Wei gik Reisen kun meget langsomt fra Haanden. Omtrent midt i Simbirsk-Stovnen sprang pludseligt 4 sørterede Karle frem af et Skjul, forsynede med et tommetykt Doug, som var fastgjort ved et Træ, for at kunne knyttes i et Træ paa den anden Side af Veien, og paa denne Maade standse

Vognene. Deres Hensigt var tydelig nok, og Rappo havde neppe Tid til at raabe til sine Folk, at de skulde forsvare sig tappert, da her ingen Parton var at vente. Medens Alle i den største Hast bevaabnede sig med de i Vognene værende Pistoler og Geværer, styrtede en Mængde Røvere frem fra Skoven, grebe Hestenes Tøiler og søgte at bemægtige sig de medførte Effecter. Nu udfordredes Landsnærværelse og Tapperhed. Hurtigt verledes Skud, Hestene bleve sky og kastede Vognene omkuld. Dette uagtet vedblev man at flyde, at udbede Sabelhug og Kolbeslag. Rappo, omringet af flere Banditter, anbefalede sin Sjæl i Guds Bøld og stred hjækt, uagtet han allerede havde erholdt flere Saar. Røverne vilde ei lade sit Rov undslippe, og de Døers faldne vilde vistnok uden al Redning have været fortabte, da Røvernes Antal, omtrent 30, var saa overlegent, dersom ikke de 5 Hunde med Raseri havde anfaldet deres Herres Hjender. Ved Hundenes Bid sattes omtrent Halvdelen af Røverne ud af Stand til at udbolde Striden, og bleve endog bidte tilbede, saaledes at de Dørige, meer eller mindre saarede, begave sig paa Flugten. Syv bleve grebne og bundne; Ni vare faldne.

Rappo havde desværre mistet sit yngste Barn, en ni Maaneders Pige, som havde faaet et Skud i Brystet, ligesom han ogsaa mistede et fem Aars gammelt Pleiebarn, som blev dræbt ved et Kolbeslag. En Tjener og to Kudste bleve dræbte, og to Tjenere og en Kudst bleve dedeligt saarede. Rappo's Hustru, som opholdt sig ved den ene Vogn, og som kun tænkte paa sit Barns Redning, slap med et ubetydeligt Saar. Af Hundene bleve 3 dræbte. Rappo fortsatte Reisen til Simbirsk med den endnu brugbare Vogn, bagpaa hvilken de syv Fanger bleve fastbundne med stærke Keel. Han havde endnu tre Heste at spænde for Vognen, medens de andre vare saa isde tilredte, at de ei kunde reise sig. I Simbirsk overleverede han Fangerne til Gouverneuren til velfortjent Straf. Under Striden havde man haabet, at de hist og her, til de Reisendes Sikkerhed stationerede Kosakpiketer skulde komme de Døers faldne til Hjælp, da de nødvendigt maatte høre Skuddene. Men først da det var for seent viste sig En og Anden af dem, hvilket lader formode, at de have været i Ledtog med Røverne og kun kom for at dele Rovet. Denne Formodning bestyrkedes ogsaa derved, at senere, efter stekt Undersøgelse, flere Kosaker forvistes til Siberien.

Rappo anholdt herefter senere hos den russiske Regjering om Skadeserstatning, som udbetaltes ham med 15000 Rbl., og siden blev han selv personlig forestillet den russiske Keiser. Nitten Maanedere gik hen med at læge Rappo's Saar, som beløb sig til over 30. Den ene tiloversblevne, men lamsludte Hund erhjoldt sit velfortjente Ophold hos sin Huusbond til sin Død, som først indtraf forrige Aar; den anden, som kom aldeles uskadet ud af Striden, tilhører nu Kongen af Danmark.